DOI: 10.35774/sf2026.03.008
УДК 327:339.9:005

Інна СЕМЕНЕНКО
доктор економічних наук, професор, Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля, Київ, Україна, semenenko@snu.edu.ua
ORCID ID: 0000-0002-9310-0515
Ярослав БУРКО
кандидат економічних наук, доцент, Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля, burko@snu.edu.ua
ORCID ID: 0000-0001-9484-1115

СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ МІЖНАРОДНОЇ ПІДТРИМКИ ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ ТА СТАЛОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Вступ. *Міжнародна підтримка відновленню України та її сталому розвитку стає особливо актуальною з урахуванням тривалої війни, масштабних воєнних руйнувань, суттєвих економічних і соціальних втрат. Актуальність теми дослідження зумовлена необхідністю аналізу й осмислення сучасної моделі міжнародної допомоги, яка трансформується з інструменту екстреного реагування на багатовимірний механізм структурної модернізації країни та її територіальних громад.*

Мета *– обґрунтувати стратегічні напрями міжнародної підтримки повоєнного відновлення та сталого розвитку України, систематизувати їхній зміст, визначити ключові виклики і перспективи реалізації на національному та місцевому рівнях.*

Результати*. Встановлено, що міжнародна підтримка повоєнного відновлення України набуває рис складної багаторівневої системи, яка об'єднує державу, міжнародні організації, партнерські уряди, фінансові інституції, приватний сектор і територіальні громади. Зазначено, що сутність підтримки виходить за межі простого відшкодування військових руйнувань: натомість вона спрямована на глибоку модернізацію економічної, соціальної, інституційної та просторової структури країни.*

Виокремлено основні стратегічні напрями міжнародної підтримки, серед яких: європейська інтеграція як рамка відновлення, багатосекторальний підхід із фокусом на потреби громад, мобілізація приватного капіталу, зелене відновлення, синхронізація допомоги з реформами, демократична участь і посилення безпеки та стійкості.

Висновки*. Доведено, що ефективність міжнародної підтримки залежить від її узгодженості з локальними пріоритетами, інституційної спроможності органів влади, розвитку партнерств та наявності координаційних механізмів на рівні громад і регіонів. Практичне значення дослідження полягає у можливості використання запропонованих підходів для формування політик відновлення, удосконалення механізмів міжнародної співпраці та підготовки стратегічних документів розвитку.*

© Інна Максимівна Семененко, Ярослав Валерійович Бурко, 2026

Ключові слова: *міжнародна підтримка, повоєнне відновлення, сталий розвиток, багатосекторальне відновлення, стратегічні напрями, джерела фінансування.*

Табл.: 1, бібл.: 14.

Inna SEMENENKO
Dr. Sc. (Economics), Prof., Volodymyr Dahl East Ukrainian National University, Kyiv, Ukraine, semenenko@snu.edu.ua
ORCID ID: 0000-0002-9310-0515
Iaroslav BURKO
Ph. D. (Economics), Assoc. Prof., Volodymyr Dahl East Ukrainian National University, Kyiv, Ukraine, burko@snu.edu.ua
ORCID ID: 0000-0001-9484-1115

STRATEGIC DIRECTIONS OF INTERNATIONAL SUPPORT FOR POST-WAR RECOVERY AND SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF UKRAINE

Introduction. *Today, Ukraine is experiencing prolonged war, massive destruction, and the urgent need to transform international assistance from emergency humanitarian aid into a comprehensive mechanism for its recovery, structural modernisation, and sustainable development.*

The purpose *of the article is to define and substantiate strategic directions for international support for Ukraine's post-war recovery and sustainable development, to systematize their content, and to identify key challenges and prospects for their implementation at the national and local levels.*

Results*. The study identifies several strategic directions, among which are European integration as a recovery framework, multi-sectoral recovery focused on community needs, private capital mobilisation, green recovery, synchronisation of aid with reforms, democratic participation, security and strengthening resilience. The research demonstrates that international support effectiveness depends on alignment with local priorities, the institutional capacity of public authorities, the development of partnerships, and coordination mechanisms at the community and regional levels.*

Conclusion*. The theoretical significance lies in advancing conceptual frameworks for understanding post-war recovery as an integrated transformation. Practical implications include policy recommendations for recovery planning, improvements to international cooperation mechanisms, and the preparation of strategic development documents.*

Keywords: *international assistance, post-war recovery, sustainable development, multi-sectoral recovery, strategic directions, funding sources.*

JEL Classification: O19, R11, F35, Q01.

Постановка проблеми. Проблематика міжнародної підтримки повоєнного відновлення України набуває особливої актуальності в умовах тривалої збройної агресії, що спричинила масштабні руйнування економіки, інфраструктури та соціальної сфери. На відміну від класичних підходів до постконфліктного відновлення, сучасні виклики для України поєднують фактори безпекової нестабільності, необхідність одночасного проведення структурних реформ та інтеграції в європейський простір. Це зу-

мовлює потребу у формуванні нових підходів до міжнародної підтримки, які виходять за межі традиційної гуманітарної допомоги та передбачають комплексну трансформацію держави.

Сучасна архітектура міжнародної допомоги Україні характеризується багаторівневістю та залученням міжнародних організацій, урядів країн-партнерів, фінансових інституцій, приватного сектору. Такий підхід базується на принципах сталого розвитку, відбудови "краще, ніж було", зеленого переходу, а також на узгодженні з європейськими стандартами управління та верховенства права, що є ключовими вимогами для вступу в ЄС. Водночас відбувається поступовий перехід від моделі донорської підтримки до партнерської взаємодії, в межах якої Україна та її громади виступають активними суб'єктами визначення пріоритетів відновлення.

Важливість дослідження зазначеної проблематики зумовлена також значними обсягами фінансових ресурсів і необхідністю забезпечення їхнього ефективного використання. За оцінками міжнародних організацій [1], відновлення України потребує значних ресурсів, що актуалізує завдання диверсифікації джерел фінансування. Крім того, практичним викликом залишається забезпечення узгодженості між національними стратегічними цілями, вимогами міжнародних партнерів та реальними потребами територіальних громад, що потребує наукового обґрунтування стратегічних напрямів міжнародної підтримки повоєнного відновлення та сталого розвитку України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика міжнародної підтримки повоєнного відновлення та сталого розвитку України сьогодні перебуває у фокусі уваги як українських, так і зарубіжних дослідників, аналітичних центрів, міжнародних організацій та інституцій розвитку [2; 3; 4; 5]. У наукових і прикладних публікаціях останніх років досліджено окремі складові цієї проблеми: інституційні передумови відбудови, фінансові механізми міжнародної допомоги, європейська інтеграція як рамка відновлення, пріоритети секторного розвитку, роль територіальних громад, а також підходи до зеленого та інклюзивного відновлення. Значний внесок у формування доказової бази для таких досліджень зроблено в аналітичних звітах Європейської комісії, Світового банку та інших міжнародних партнерів [1; 6; 7; 8; 9], зокрема в контексті оцінок потреб України після руйнувань, завданих російською агресією.

Окремий масив публікацій присвячено зв'язку відбудови України з процесом європейської інтеграції [10; 11; 12]. У цих працях наголошено, що міжнародна підтримка дедалі більше поєднується з реформами у сферах верховенства права, антикорупційної політики, державного управління, конкуренції та екологічної трансформації. Саме тому фінансову допомогу розглядають не лише як інструмент покриття гуманітарних чи інфраструктурних втрат, а й як важіль інституційної модернізації та наближення України до стандартів ЄС. Окрім того, варто наголосити на значенні багатосекторального підходу до відновлення, який охоплює житло, транспорт, енергетику, освіту, охорону здоров'я, соціальний захист, водопостачання та санітарію, а також розмінування й цивільний захист. Такий підхід відповідає сучасному розумінню сталого розвитку, однак переважно його описують на макрорівні, без деталізації щодо механізмів реалізації на рівні громад.

Водночас у наявних дослідженнях ще недостатньо опрацьованими залишаються питання комплексної ув'язки міжнародної підтримки з потребами тимчасово окупованих і прифронтових територій, зокрема тих, що потребують не лише фізичної відбудо-

ви, а й відновлення людського капіталу, місцевого врядування, економічної активності та соціальної згуртованості. Недостатньо вивченими є також практичні механізми координації між міжнародними донорами, центральними органами влади та громадами, а також моделі залучення приватного сектору до відновлення на умовах безпеки, прозорості та локальної користі. Саме ці аспекти потребують дослідження й аналізу, оскільки без їхнього врахування міжнародна допомога ризикує залишитися набором окремих проєктів, а не цілісною стратегією довгострокової трансформації.

Мета статті полягає в обґрунтуванні стратегічних напрямів міжнародної підтримки повоєнного відновлення та сталого розвитку України, систематизації їхнього змісту, визначенні ключових викликів і перспектив реалізації на національному та місцевому рівнях.

Виклад основного матеріалу дослідження. Міжнародна підтримка повоєнного відновлення України формується сьогодні як багаторівнева система взаємодії між державою, міжнародними організаціями, урядами країн-партнерів, фінансовими інституціями, приватним бізнесом і територіальними громадами. Її особливість полягає в тому, що йдеться не лише про компенсацію завданих війною втрат, а про глибоке оновлення економічної, соціальної, інституційної та просторової структури країни. У цьому контексті відбудова набуває ознак довгострокового трансформаційного процесу, який має забезпечити не лише відновлення зруйнованого, й формування більш стійкої, конкурентоспроможної та інтегрованої до європейського простору моделі розвитку. Саме тому міжнародна підтримка України має поступово відходити від логіки короткострокової допомоги й орієнтуватися на досягнення структурних результатів, що матимуть тривалий вплив на розвиток держави та її громад.

Одним із визначальних стратегічних напрямів міжнародної підтримки є поєднання відновлення з курсом на європейську інтеграцію. У сучасних умовах цей процес не обмежується політичною декларативністю, а виступає реальною рамкою для реформування державних інституцій, правової системи, конкурентного середовища та механізмів публічного управління. З огляду на це міжнародну допомогу дедалі частіше надають для досягнення конкретних трансформаційних результатів у сферах верховенства права, антикорупційної політики, енергетичного регулювання, прозорості врядування та економічної конкуренції. Таким чином, зовнішня підтримка починає виконувати не лише відновлювальну, а й модернізаційну функцію, сприяючи інституційному зближенню України з європейськими стандартами.

Важливим елементом такого підходу стала поява інструментів, які поєднують фінансування відбудови з вимогами до реформ. У цьому сенсі міжнародна підтримка України набуває рис умовної та програмно орієнтованої допомоги, де фінансові ресурси дедалі частіше спрямовуються не як одноразові вливання, а як частина ширших механізмів стратегічного розвитку. Така логіка відрізняє сучасну модель підтримки України від багатьох попередніх кейсів післявоєнного відновлення, де головний акцент робили на терміновому реагуванні, стабілізації та гуманітарному забезпеченні. Для України ж принципово важливим стає поєднання екстреної допомоги, середньострокового відновлення та довгострокової структурної перебудови.

Не менш значущим напрямом міжнародної підтримки є багатосекторальне відновлення, що передбачає одночасну роботу в низці критично важливих сфер. За результатами оцінки RDNA4 [1], найбільші потреби у відновленні стосуються житло-

вого фонду, транспортної інфраструктури, енергетики, торгівлі та промисловості. Водночас потреба у фінансуванні поширюється також на охорону здоров'я, освіту, соціальний захист, водопостачання та санітарію, цивільний захист і розмінування. Така структура потреб свідчить, що процес відбудови неможливо звести лише до реконструкції фізичних об'єктів. Його успіх значною мірою залежить від відновлення функціональних систем життєзабезпечення, соціальної стабільності, мобільності населення, доступу до базових послуг і створення умов для економічної активності.

Багатосекторальний характер відновлення вимагає перегляду підходів до розподілу міжнародної допомоги. Ефективність підтримки визначається не лише обсягами ресурсів, а й спроможністю інтегрувати секторні рішення в єдину рамку територіального розвитку. Наприклад, реконструкцію житла не можна розглядати окремо від відновлення інженерних мереж, транспортного сполучення, доступу до медичних і освітніх послуг та можливостей працевлаштування. Аналогічно, відновлення енергетики має бути синхронізоване із забезпеченням енергоефективності та переходом до нових технологічних рішень. Отже, ключовим завданням стає не механічне фінансування секторів, а побудова узгодженої моделі відновлення, у якій різні напрями підтримки підсилюють один одного.

В умовах надзвичайно великих потреб особливого значення набуває питання джерел фінансування відбудови. Очевидно, що ресурсів державного бюджету, класичної двосторонньої допомоги та грантової підтримки недостатньо для забезпечення повного відновлення країни. Саме тому міжнародна стратегія має орієнтуватися на активізацію приватного сектору, створення механізмів розподілу ризиків та розбудову партнерств між державою, громадами, бізнесом і зовнішніми інвесторами. У цьому контексті йдеться не лише про великі інфраструктурні інвестиції, а й про стимулювання місцевого підприємництва, відновлення ринків праці, підтримку малого і середнього бізнесу та формування нових ланцюгів доданої вартості.

Суттєву роль у цьому процесі відіграють публічно-приватні партнерства, гарантійні інструменти, інвестиційні платформи, міждержавні бізнес-ініціативи та спеціальні програми підтримки інвесторів. Практика останніх років демонструє, що міжнародні заходи, орієнтовані на післявоєнне відновлення, усе частіше виконують не лише комунікаційну, а й інвестиційну функцію, створюючи простір для формування конкретних проєктних домовленостей.

Окремої уваги заслуговує приклад міжнародних програм, спрямованих на поєднання відбудови з розвитком ділового партнерства та локальним ефектом. Зокрема, Нідерландська програма Ukraine Partnership Facility (UPF3) [13] демонструє підхід, за якого фінансову підтримку надають проєктам, що поєднують інтереси міжнародного й українського бізнесу з реальними потребами постраждалих громад. Важливими критеріями в такому випадку виступають відповідність місцевим пріоритетам, практична вимірюваність результатів, очікуваний соціально-економічний вплив, а також узгодженість із місцевими планувальними документами. Подібний підхід є важливим з огляду на те, що він переводить міжнародну підтримку з площини загального декларування у площину конкретних інструментів локального розвитку.

Ще одним стратегічним напрямом міжнародної підтримки виступає зелена трансформація відновлення. Принцип "відбудувати краще, ніж було" передбачає інтеграцію енергоефективності, відновлюваної енергетики, ресурсозбереження, екологіч-

ної безпеки та кліматичної адаптації в проєкти відновлення. У цьому сенсі повоєнну відбудову розглядають як можливість не тільки компенсувати руйнування, а й здійснити прискорену модернізацію економіки та інфраструктури на засадах сталого розвитку. Підтримка зеленого відновлення тісно пов'язана з міжнародними кліматичними зобов'язаннями та європейським курсом України. Оновлений Національний план з енергетики та клімату до 2030 року [14], синхронізований з ініціативами ЄС, задає напрям для зміни енергетичної політики, розвитку відновлюваних джерел енергії, модернізації мереж і зниження енергетичної вразливості. Для міжнародних партнерів це означає необхідність оцінювати проєкти відновлення не лише за критерієм швидкості реалізації, а й за їхнім довгостроковим впливом на довкілля, кліматичною стійкістю і ресурсоефективністю.

У системі міжнародної підтримки дедалі більшої ваги набуває територіальний і децентралізований вимір відновлення. Досвід останніх років підтверджує, що універсальні підходи не дають змоги повною мірою врахувати різний рівень руйнувань, демографічні зміни, специфіку локальних економік і безпекові обмеження. Саме тому громади за підтримки міжнародних організацій формують власні плани відновлення і розвитку, визначають коротко-, середньо- та довгострокові пріоритети, готують проєктні пропозиції та розвивають місцеву спроможність щодо управління ресурсами. Такий підхід посилює суб'єктність громад і дає змогу краще узгоджувати міжнародну допомогу з реальними потребами мешканців.

Особливої актуальності це набуває для територій, що зазнали окупації, значних руйнувань або масового переміщення населення. Для таких громад відновлення охоплює не лише відбудову будівель і мереж, а й функцій місцевого самоврядування, соціальної довіри, доступу до послуг, економічної активності та колективної візії майбутнього. У цьому контексті міжнародна підтримка має бути достатньо гнучкою, щоб адаптуватися до різних сценаріїв: від стабілізації в умовах продовження бойових дій до підготовки до деокупації та реінтеграції територій.

Варто наголосити, що міжнародну підтримку України все більше пов'язують з прогресом у реформах. Це стосується передусім верховенства права, ефективності антикорупційної політики, модернізації системи державного управління, зміцнення демократичних інститутів і підвищення якості публічного адміністрування. Така прив'язка має подвійне значення. З одного боку, вона створює необхідні передумови для довіри донорів та інвесторів, а з іншого боку, сприяє тому, щоб відбудова стає інструментом керованої трансформації.

Водночас надмірна залежність допомоги від темпів реформ може ускладнювати реалізацію термінових відновлювальних заходів у ситуаціях, коли громади потребують швидких рішень. Крім того, централізоване формування пріоритетів у реформах не завжди достатньо враховує місцеві особливості, особливо у постраждалих або тимчасово окупованих територіях. Тому важливо збалансувати два підходи: реформи, які вимагають донори, і реальні потреби місцевих громад.

Отже, міжнародну підтримку повоєнного відновлення України варто розглядати як систему взаємопов'язаних стратегічних напрямів, серед яких провідне місце посідають європейська інтеграція, багатосекторальне відновлення, активізація приватного сектору, зелена реконструкція, синхронізація з реформами, демократична участь та формування безпеки і стійкості (табл. 1). Їх не слід трактувати як ізольовані напрями політики, адже кожен із них

Таблиця 1

Стратегічні напрями міжнародної підтримки повоєнного відновлення та сталого розвитку України і її громад*

Стратегічний напрям	Зміст напряму	Приклади можливих проєктів	Дотичні ЦСР	Основні ризики та обмеження
Європейська інтеграція як рамка відновлення	Орієнтація міжнародної підтримки на виконання вимог вступу до ЄС, зокрема зміцнення верховенства права, розвиток доброчесної конкуренції та екологічну модернізацію	Адаптація політик до норм ЄС; оновлення системи публічних закупівель; антикорупційні інструменти; підготовка громад до роботи з європейськими фондами	16, 17	Жорстка умовність донорів; можливий конфлікт між реформами і терміновими потребами; тривалість інтеграційних процедур
Комплексне секторальне відновлення з фокусом на громади	Спрямування ресурсів на ключові сфери відбудови з урахуванням потреб найбільш постраждалих територій і посилення місцевої спроможності	Локальні оцінки потреб; розробка/ оновлення/ адаптація стратегій розвитку; реконструкція інфраструктурних та інших об'єктів; міжмуніципальні ініціативи; експертний супровід громад	1, 2, 3, 4, 6, 7, 9, 11, 13	Брак фінансування; безпекова нестабільність; конкуренція між секторами; кадровий дефіцит; відтік населення
Економічний розвиток та участь приватного сектору	Залучення інвестицій; покращення бізнес-клімату та стимулювання підприємницької активності	Інвестиційні паспорти територій; індустріальні та технологічні парки; цифрові рішення; бізнес-партнерства	8, 9, 11, 12	Інвестиційні ризики; корупційні загрози; низька привабливість територій через безпековий фактор
Зелене відновлення	Поєднання відбудови з екологічною модернізацією, енергоефективністю та переходом до відновлюваних джерел енергії	Екологічне відновлення територій; оцінка впливу на довкілля; проєкти сталої енергії	7, 12, 13, 14, 15	Висока вартість зелених технологій; суперечність між швидкістю відбудови та екологічними вимогами
Узгодження допомоги з реформами	Поєднання фінансування відновлення з просуванням реформ у різних сферах	Локалізація матриці реформ державного рівня; розвиток інституційної спроможності громад та окремих інституцій	16, 17	Повільність реформ; політичний опір; інституційна інерція; надмірна залежність фінансування від зовнішніх вимог
Демократична участь і партисипативне відновлення	Ширше включення громадянського суспільства, вразливих груп населення у планування і реалізацію політики відновлення	Створення/ розвиток дорадчих органів; інструменти е-демократії; молодіжні програми; інклюзивне планування	5, 10, 16, 17	Низький рівень участі; недовіра до влади; бар'єри для вразливих груп; обмежені механізми зворотного зв'язку
Безпека, захист і стійкість громад	Формування умов для безпеки і стійкості, підготовки громад до нових криз	Гуманітарне розмінування; реабілітація; плани кризового реагування; системи раннього попередження	3, 16, 17	Брак фахівців; нерівний доступ до послуг; недостатність коштів; триваючі атаки

* Складено авторами.

створює передумови для реалізації інших. Саме взаємозв'язок між цими компонентами дає підстави говорити про перехід від моделі реагування на руйнування до моделі стратегічного розвитку, в якій міжнародна допомога виступає каталізатором трансформації та модернізації України.

Висновки. Міжнародна підтримка повоєнного відновлення України в сучасних умовах трансформується з класичної моделі гуманітарної допомоги в комплексну стратегію багатовимірного розвитку, яка інтегрує економічний розвиток, інституційні реформи, європейську інтеграцію, екологічну модернізацію, демократизацію та формування безпеки і стійкості. Ключові стратегічні напрями не є ізольованими пріоритетами: вони утворюють взаємозалежну систему, де кожен напрям посилює та забезпечує реалізацію інших. Європейська інтеграція встановлює нормативну рамку для модернізації, інституційні реформи

створюють основу для локалізації та інвестування, демократична участь гарантує врахування локальних голосів у багатосекторальному відновленні, а безпека та стійкість забезпечують фундамент, без якого всі інші напрями залишаються нестійкими.

Практична реалізація цих стратегічних напрямів вимагає створення координаційних механізмів на рівні громад, розвитку горизонтального обміну досвідом та міжмуніципальної співпраці між громадами, підготовки до деокупації та підвищення професійної спроможності місцевих команд у сфері проєктного менеджменту, грантової діяльності та міжнародного партнерства. Важливо, щоб міжнародна допомога була адаптована до реальних потреб територіальних громад, особливо тих, які зазнали окупації та значних руйнувань, і поєднувала термінові відновлювальні заходи з довгостроковою стратегією розвитку. Спільні міжнародні зусилля, поєднані з активною участю реципієнтів, допоможуть забезпечити стійкість до кризових ситуацій, швидше відновлення та сталий розвиток України.

Перспективи подальших досліджень у цьому напрямі можуть охоплювати розробку конкретних механізмів локалізації міжнародної підтримки на рівні постраждалих громад, аналіз ефективності інструментів залучення приватного капіталу в умовах безпекових ризиків, наукове обґрунтування підходів до синхронізації зеленого переходу з терміновими відновлювальними потребами, а також дослідження ролі територіальних громад у формуванні стратегій відбудови тимчасово окупованих територій. Особливо актуальним є вивчення практичних кейсів міжнародних програм, які поєднують відновлення з розвитком бізнес-партнерства та локальним соціально-економічним ефектом, що дасть змогу формувати більш доказові й адаптивні моделі міжнародної підтримки повоєнного відновлення України.

Список використаних джерел

1. Ukraine rapid damage and needs assessment (RDNA4). 2022–2024. February 2025, the World Bank, the Government of Ukraine, the European Union, the United Nations. URL : https://documents1.worldbank.org/curated/en/099022025114040022/pdf/P180174-ca39eccd-ea67-4bd8-b537-ff73a675a0a8.pdf.

2. Волкова Ю. М. Міжнародна технічна допомога в умовах воєнного стану. Актуальні проблеми правознавства. 2025. № 1. С. 30–37. URL: https://appj.wunu.edu.ua/index.php/appj/article/view/2043.

3. Гордєєва І. О. Міжнародна технічна допомога Україні: стан та перспективи. Управління розвитком складних систем. 2023. № 54. С. 22–29. https://doi.org/10.32347/2412-9933.2023.54.22-29.

4. Нечипорук Л., Шелєхова В. Міжнародна допомога відбудові для сталого розвитку України. Сталий розвиток економіки. 2024. № 4. С. 45–49. https://doi.org/10.32782/2308-1988/2024-51-6.

5. Цільовий фонд підтримки, відновлення, відбудови та реформування України (URTF): огляд. World Bank. URL : https://www.worldbank.org/uk/programs/urtf/overview.

6. Ukraine Support Tracker: Database on military, financial and humanitarian aid to Ukraine. Kiel Institute for the World Economy. 2025. URL : https://www.kielinstitut.de/topics/war-against-ukraine/ukraine-support-tracker.

7. The Netherlands' Assistance to Ukraine 2022–2025. Dutch Government. 2024. URL : https://www.government.nl/binaries/government/documenten/publications/2024/12/02/the-netherlands-assistance-to-ukraine-2022-2025.

8. Ukraine to rebuild infrastructure with support from Ukraine FIRST initiative. European Bank for Reconstruction and Development. 2025. URL : https://www.ebrd.com/home/news-and-events/news/2025/ukraine-to-rebuild-infrastructure-with-support-from-ukraine-first-initiative.html.

9. European Flagship Fund for Reconstruction of Ukraine. European Commission. URL : https://enlargement.ec.europa.eu/european-flagship-fund-reconstruction-ukraine_en.

10. Чопик Ю. Процес вступу України в ЄС у контексті майбутньої повоєнної відбудови. Економіка та суспільство. 2025. № 81. https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-81-175.

11. Алексеєнко Л. М., Тулай О. І., Бабій С. В. Відновлення економіки: фінансування та дотримання принципів прозорості в умовах геополітичного протистояння. Світ фінансів. 2023. № 2. С. 106–124. https://doi.org/10.35774/sf2023.02.106.

12. Єврокомісія представила звіт щодо прогресу України в межах пакета розширення 2025: найкраща оцінка за три роки. Кабінет Міністрів України. Офіс з європейської та євроатлантичної інтеграції. URL : https://eu-ua.kmu.gov.ua/news/yevrokomisiya-predstavyla-zvit-shhodo-progresu-ukrayiny-v-mezhah-paketa-rozshyrennya-2025-najkrashha-otsinka-za-try-roky/.

13. Ukraine Partnership Facility (UPF3): Subsidy Programme for Partnerships in Ukraine. Netherlands. RVO (Enterprise Agency). URL : https://www.rvo.nl/subsidies-financiering/upf.

14. Національний план енергетики та клімату України (NECP) на період до 2030 року. Міністерство економіки України. URL : https://me.gov.ua/view/bb0b9ef5-ea96-4b8a-8f2f-471faf32c9df.

References

1. Ukraine rapid damage and needs assessment (RDNA4). 2022–2024. February 2025, the World Bank, the Government of Ukraine, the European Union, the United Nations. Available at: https://documents1.worldbank.org/curated/en/099022025114040022/pdf/P180174-ca39eccd-ea67-4bd8-b537-ff73a675a0a8.pdf.

2. Volkova, Yu. M. (2025). Mizhnarodna tekhnichna dopomoha v umovakh voiennoho stanu [International technical assistance under martial law]. Aktualni problemy pravoznavstva – Current Problems of Jurisprudence, 1, 30–37. Available at: https://appj.wunu.edu.ua/index.php/appj/article/view/2043.

3. Hordieieva, I. O. (2023). Mizhnarodna tekhnichna dopomoha Ukraini: stan ta perspektyvy [International technical assistance to Ukraine: current state and prospects]. Upravlinnia rozvytkom skladnykh system – Management of Development of Complex Systems, 54, 22–29. https://doi.org/10.32347/2412-9933.2023.54.22-29.

4. Nechyporuk, L., Sheliekhova, V. (2024). Mizhnarodna dopomoha vidbudovi dlia staloho rozvytku Ukrainy [International assistance to reconstruction for sustainable development of Ukraine]. Stalyi rozvytok ekonomiky – Sustainable Development of Economy, 4, 45–49. https://doi.org/10.32782/2308-1988/2024-51-6.

5. Tsilovyi fond pidtrymky, vidnovlennia, vidbudovy ta reformuvannia Ukrainy (URTF): ohliad. World Bank [Ukraine Relief, Recovery, Reconstruction and Reform Trust Fund (URTF): overview. World Bank]. Available at: https://www.worldbank.org/uk/programs/urtf/overview.

6. Ukraine Support Tracker: Database on military, financial and humanitarian aid to Ukraine. Kiel Institute for the World Economy. (2025). Available at: https://www.kielinstitut.de/topics/war-against-ukraine/ukraine-support-tracker.

7. The Netherlands' Assistance to Ukraine 2022–2025. Dutch Government. (2024). Available at: https://www.government.nl/binaries/government/documenten/publications/2024/12/02/the-netherlands-assistance-to-ukraine-2022-2025.

8. Ukraine to rebuild infrastructure with support from Ukraine FIRST initiative. European Bank for Reconstruction and Development. (2025, July) Available at: https://www.ebrd.com/home/news-and-events/news/2025/ukraine-to-rebuild-infrastructure-with-support-from-ukraine-first-initiative.html.

9. European Flagship Fund for Reconstruction of Ukraine. European Commission. Available at: https://enlargement.ec.europa.eu/european-flagship-fund-reconstruction-ukraine_en.

10. Chopyk, Yu. (2025). Protses vstupu Ukrainy v YeS u konteksti maibutnoi povoiennoi vidbudovy [The process of Ukraine's accession to the EU in the context of future post-war reconstruction]. Ekonomika ta suspilstvo – Economy and Society, 81. https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-81-175.

11. Alekseienko, L. M., Tulai, O. I., and Babii, S. V. (2023). Vidnovlennia ekonomiky: finansuvannia ta dotrymannia pryntsypiv prozorosti v umovakh heopolitychnoho protystoiannia [Economic recovery: financing and compliance with transparency principles in conditions of geopolitical confrontation]. Svit finansiv – World of Finance, 2, 106–124. https://doi.org/10.35774/sf2023.02.106.

12. Yevrokomisiia predstavyla zvit shchodo prohresu Ukrainy v mezhakh paketa rozshyrennia 2025: naikrashcha otsinka za try roky. Kabinet Ministriv Ukrainy. Ofis z yevropeiskoi ta yevroatlantychnoi intehratsii [The European Commission presented a report on Ukraine's progress within the 2025 enlargement package: the best assessment in three years. Cabinet of Ministers of Ukraine. Office for European and Euro-Atlantic Integration]. (2025). Available at: https://eu-ua.kmu.gov.ua/news/yevrokomisiya-predstavyla-zvit-shhodo-progresu-ukrayiny-v-mezhah-paketa-rozshyrennya-2025-najkrashha-otsinka-za-try-roky/.

13. Ukraine Partnership Facility (UPF3): Subsidy Programme for Partnerships in Ukraine. Netherlands Enterprise Agency (RVO). Available at: https://www.rvo.nl/subsidies-financiering/upf.

14. Natsionalnyi plan enerhetyky ta klimatu Ukrainy (NECP) na period do 2030 roku. Ministerstvo ekonomiky Ukrainy [National Energy and Climate Plan of Ukraine (NECP) for the period up to 2030. Ministry of Economy of Ukraine]. (2024, June, 25). Available at: https://me.gov.ua/view/bb0b9ef5-ea96-4b8a-8f2f-471faf32c9df.